

en årlig redegørelse til Folketinget om udviklingen.

Økonomiske konsekvenser og overgangsordning

Forslaget medfører, at kommunerne får merudgifter, dels ved at en række tilbud skal betales fuldt ud af kommunerne, og dels ved at kommunerne på det grundtakstbelagte område skal betale en grundtakst, dog højst de faktiske udgifter. Dertil kommer, at statsrefusionen til kommunerne på nogle mindre områder bortfalder, fordi ydelserne bliver omfattet af grundtakstfinansiering. Samlet set vil der således blive tale om, at kommunerne skal have tilført midler.

Med henblik på at afbøde de byrdefordelingsmæssige virkninger for kommunerne foreslås der for 2002 og 2003 en overgangsordning, hvorefter kommunerne vil få refusion for udgifter, der efter gældende regler er omfattet af delt finansiering. Refusionsordningen omfatter endvidere også udgifter efter § 77 til dækning af udgifter til at ansætte hjælpere m.v. til pleje af personer med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og efter § 79 til særlige kontaktpersoner til døvblinde.

Desuden indgår det i forslaget, at kommunerne vil modtage et særligt tilskud på 75.000 kr. pr. barn i enten et særligt dagtilbud, særligt klubtilbud eller et døgntilbud. Der etableres endvidere i hvert af årene i overgangsperioden en pulje på 140 mill.kr., som fordeles efter ansøgning til kommuner, som kan dokumentere særligt høje merudgifter som følge af finansieringsreformen.

Det forventes, at ændringer i tilskuds- og udligningssystemet efter Indenrigsministeriets lovgivning vil træde i kraft senest 1. januar 2004. Disse ændringer vil blandt andet sigte på en mere langsigtet afbalancering af de byrdefordelingsmæssige virkninger af finansieringsreformen.

Finansieringsomlægningen fra delt finansiering til grundtakstfinansiering ledsages af en række forslag, der er med til at sikre kvaliteten for brugerne. Disse merudgifter vil blive søgt finansieret via satspuljen.

2. Den delte finansiering på det sociale område

Den delte finansiering af udgifterne på børn- og ungeområdet samt handicapområdet blev indført i bistandsloven ved lov nr. 301 af 6. juni 1984 om ændring af lov om social bistand (Ændringer af regler om børn og unges døgnophold uden for eget hjem), og lov nr. 262 af 6. juni 1985 (Ændringer af reglerne om finansiering). Den delte finansiering afløste i sin tid et finansieringssystem, hvor staten ydede refusion på en række kommunale og amtskommunale serviceområder.

Baggrunden for at indføre delt finansiering var et ønske om, at kommunerne og amtskommunerne fik større handlefrihed. Derfor var et af hovedpunkterne i ændringen at omlægge fra statslige refusioner til bloktilskud. Denne omlægning skulle ske således, at ansvar og finansiering fulgtes ad for at opnå større omkostningsbevidsthed. Men der skulle også tages hensyn til, at der på det sociale område var to myndigheder - kommuner og amtskommuner - der hver især havde ansvar og løste opgaver for samme målgrupper.

Med den delte finansiering, som indebærer, at kommuner og amtskommuner hver især betaler halvdelen af udgifterne, blev der opnået en bredere finansieringsmæssig økonomisk neutralitet, idet de kommunale serviceydelser i det tidligere finansieringssystem var »gratis« set fra en amtskommunal synsvinkel. Det blev også tillagt vægt, at den delte finansiering ville fremme en glidende decentralisering, dvs. en udvikling hvor flere tilbud blev givet på det kommunale niveau - og dermed så tæt som muligt på borgerne.

Da den delte finansiering blev indført, var man opmærksom på, at det ikke var en optimal løsning, fordi denne ordning sammenlignet med de øvrige serviceområder fraviger det ellers meget centrale forvaltningsprincip om sammenhæng mellem beslutningskompetence og økonomisk ansvar. Populært beskrevet er det en konsekvens af den delte finansiering, at myndigheden »kun« betaler halvdelen af, hvad dens beslutninger koster.

Siden den delte finansiering blev indført, har man i flere forskellige sammenhænge vurderet behovet og mulighederne for en finansieringsreform. Men den tilbagevendende konklusion har været, at delt finansiering var »den mindst ringe model«, og at det ikke umiddelbart var muligt at finde et mere hensigtsmæssigt alternativ.

I de senere år er der - bl.a. på baggrund af, at der siden begyndelsen af 1990'erne har været en kraftig udgiftsvækst på området for delt finansiering - blevet udviklet en grundtakstmodel, der løser mange af de problemer, som er forbundet med delt finansiering, og som samtidig bevarer de væsentligste af denne models fordele. Processen med at udvikle en grundtakstmodel på det sociale område er beskrevet i det følgende:

Marts 1996: Regeringen nedsætter Opgavekommissionen med det formål at gennemgå opgavefordelingen mellem stat, amter og kommuner i hele landet. I kommissionens arbejde indgår blandt andet en vurdering af finansieringsreglerne på det sociale område

November 1997: Amtrådsforeningen offentliggør to rapporter om en alternativ finansieringsform på henholdsvis voksenområdet og børn- og ungeområdet